

Onderwerp

Voortgangsrapportage Provinciale projecten met rijksvastgoed Flevoland

Kern mededeling:

Provinciale Staten informeren over de voortgangsrapportage Provinciale projecten met rijksvastgoed Flevoland

Mededeling:

In de voortgangsrapportage Provinciale projecten met rijksvastgoed Flevoland staan de belangrijkste dossiers beschreven waarbij het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) betrokken is. De dossiers zijn zeer uiteenlopend van aard en vallen onder de verantwoordelijkheid van diverse portefeuillehouders. De rapportage draagt bij aan een betere afstemming en coördinatie van de diverse dossiers. De rapportage geeft een overzicht van de genomen acties tot en met februari 2020 en de acties die genomen moeten worden in het kader van rijksvastgoed. Waar sprake is van dossieroverstijgende bespreekpunten met het RVB, coördineert gedeputeerde Hofstra het overleg hierover. De aangenomen moties over 100.000+ woningen in Flevoland zijn nog niet opgenomen in deze voortgangsrapportage, maar zullen een verdere intensivering betekenen van onze relatie met het RVB.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Voortgangsrapportage provinciale rijksvastgoedplannen Flevoland 2019	2523013	Ja

Registratienummer

2569440

Datum

10 maart 2020

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Voortgangsrapportage Provinciale projecten met rijksvastgoed Flevoland februari 2020

Inhoud

Inleiding	3
Agrarische Structuurversterking	3
Bodemvitaliteit	4
Bodemdaling	4
Meervoudig Ruimte gebruik	5
De havens	5
Kruising Ganzenweg/Knardijk	6
Lelystad airport	7
MIRT-onderzoek kantoren Lelystad	7
MITC	8
Nieuwe Natuur	9
Oosterwold	9
Pampus	10
Penitentiaire instellingen	11
Nationale Omgevingsvisie	12
Watersportstrand Houtribdijk	12
Windenergie	12
Zeeasterweg	13
Zonneparken	14

Inleiding

De provincie werkt aan diverse dossiers waarbij rijksvastgoed betrokken is. Deze dossiers worden beschreven in voorliggende voortgangsrapportage. We moeten hierbij zaken doen met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). De dossiers zijn inhoudelijk zeer uiteenlopend en zijn bij meerdere vastgoed houdende rijksdiensten belegd. Deze rapportage beschrijft de voortgang van de diverse dossiers alsmede eventuele knelpunten en actiepunten tot begin 2020. Aan de hand van deze rapportage kan onder meer worden bepaald of er dossier overstijgende onderwerpen zijn waarover bestuurlijk overleg met het RVB gewenst is.

Agrarische Structuurversterking

Achtergrond

Begin 2015 is de Agenda Vitaal Platteland vastgesteld met daarin 17 onderwerpen, waarmee de provincie samen met andere partijen aan de slag gaat om de kwaliteit van het wonen, werken, leven en recreëren in het landelijke gebied van Flevoland te verbeteren. Het geven van een impuls aan agrarische structuurversterking is één van de actiepunten. Door de voortgaande schaalvergroting in de landbouw is de huidige verkavelingssituatie van veel bedrijven niet meer optimaal. De verspreid liggende veldkavels leiden tot extra arbeid en grotere vervoersafstanden.

LTO Noord heeft bij zijn leden vastgesteld dat er belangstelling bestaat voor het organiseren van vrijwillige kavelruil. De STIVAS heeft voor een proefgebied in de Noordoostpolder onderzoek gedaan naar de verkavelingssituatie en beveelt aan om kavelruil toe te passen. Gedeputeerde Staten verklaarden zich bereid om (bij gebleken voldoende behoefte) een nieuwe POP3-regeling hiervoor in te stellen, op voorwaarde dat de te treffen maatregelen ook bijdragen aan overige gebiedsprocessen die spelen in de provincie.

Om daar beter zicht op te krijgen, is de Stuurgroep Grondgebruik Flevoland in het leven geroepen, waaraan naast de provincie ook het waterschap Zuiderzeeland, LTO Noord en het RVB deelnemen. De stuurgroep heeft ervoor gekozen om het toepassen van vrijwillige kavelruil te plaatsen in een bredere verkenning van trends en ontwikkelingen, die het grondgebruik in de provincie de komende decennia zullen bepalen.

Resultaat

Er is een onderzoek "Grond in Beweging, Ontwikkelingen in het grondgebruik in de provincie Flevoland in de periode tot 2025 en 2040" uitgevoerd, door Wageningen Economic Research en het Kadaster in opdracht van de Stuurgroep. Het rapport is te downloaden in het E-depot <http://edepot.wur.nl> of op www.wageningenUR.nl/lei (onder publicaties Wageningen Economic Research). De rapportage is tijdens een werkbezoek aan Flevoland aangeboden aan staatssecretaris Knops.

Op grond van de rapportage is besloten om een drietal pilots uit te werken.

De pilots werden in 2019 en worden verder in 2020 uitgewerkt samen met de stuurgroep partijen en in afstemming met gebiedspartners:

- een pilot bodemkwaliteit, binnen de context van het Actieplan Bodem en Water: gebiedsproces bodem Noordoostpolder;
- een pilot bodemdaling, mogelijk binnen context gebiedsproces bodemdaling Zuid-West Emmeloord);
- een pilot meervoudig ruimtegebruik, mogelijk op RVB-grond in Oosterwold.

Over deze pilots zal in 2020 met de stuurgroep worden gesproken.

Inmiddels heeft de POP3-procedure geleid tot een opdracht aan STIVAS om concrete kavelruilprojecten uit te werken.

Bodemvitaliteit

Achtergrond

Het Rijk is eigenaar van ca 22% van de Flevolandse grond (excl. waterbodems). Het RVB verpacht gronden en boerderijen aan de boeren. In zijn brief aan de Tweede Kamer over de 'Actualisatie van het beleid voor de agrarische gronden van de Staat' kondigde staatssecretaris Knops (BZK) aan, dat hij met het ministerie van LNV wil bezien hoe de uitgangspunten voor duurzaam bodembeheer kunnen worden verankerd in het uitgiftebeleid van het RVB. Zij zullen onderzoeken hoe de uitgiftepraktijk voor de diverse pachtvormen verbeterd kan worden, opdat de bodemkwaliteit duurzaam geborgd wordt. Deze onderwerpen maken onderdeel uit van het Regionaal Ontwikkelprogramma (ROP) van het RVB.

Resultaat

Voor de agrarische gronden, die geliberaliseerd verpacht worden (looptijd korter dan 6 jaar), wordt de bodemkwaliteit aan het begin en aan het einde van de contractperiode gecontroleerd. Pachtvrije gronden, die volgens het vigerend ruimtelijk beleid van de lokale overheden langdurig hun agrarische bestemming zullen behouden, en die niet gereserveerd zijn voor bedrijfsverplaatsingen, zullen vanaf 2019 via openbare inschrijving in erfpacht aangeboden worden. Ook voor deze gronden zullen regelmatig controles van de bodemkwaliteit plaatsvinden. Het in langdurige erfpacht uitgeven van gronden is bepleit door meerdere agrarische brancheorganisaties; het draagt bij aan de continuïteit van de agrarische ondernemingen en aan het borgen van de bodemkwaliteit.

Het onderwerp is tevens betrokken bij de pilot bodemkwaliteit.

Bodemdaling

Achtergrond

Ook Flevoland heeft te maken met bodemdaling. In een aantal gebieden lopen er daarom projecten om te kijken op welke wijze met de bodemdaling kan worden omgegaan. Daarnaast heeft na het bodemdalingsonderzoek in de regio Emmeloord Zuidwest de Stuurgroep Grondgebruik Flevoland op basis van het uitgebrachte rapport van de WUR (zie hiervoor) een brede analyse van de trends en ontwikkelingen gemaakt die tot verandering van het gebruik van de gronden in Flevoland kunnen leiden. Mede op basis van dit rapport is besloten één van de pilots op basis van het onderwerp bodemdaling uit te werken.

Resultaat

De Stuurgroep heeft op 15 november 2018 het onderzoeksrapport "Grond in Beweging, Ontwikkelingen in het grondgebruik in de provincie Flevoland in de periode tot 2025 en 2040" beoordeeld. Naast planologische ontwikkelingen (onttrekking van landbouwgrond voor stedenbouw, natuur, infrastructuur en het duurzaam opwekken van (zonne-)energie) en de dynamiek in de agrarische sectoren (schaalvergroting, intensivering, verbrede landbouw, natte teelten, biologische landbouw e.d.) is voor geheel Flevoland in beeld gebracht waar en in welke mate bodemdaling wordt verwacht. Met name in de regio's Emmeloord Zuidwest en Almere Zuidoost en verder verspreid op kleinere locaties wordt tot 2040 op ongeveer 3.000 ha een zodanige bodemdaling verwacht, dat die tot verslechtering van de agrarische productieomstandigheden zal leiden. De effecten van bodemdaling worden verergerd door wateroverlast in het groeiseizoen als gevolg van heviger neerslag in korte tijd (klimaatverandering) en door verspreid voorkomend bederf van de bodemstructuur als gevolg van intensieve landbewerking.

Actie

De onderzoekers adviseren de provincie om in de zes onderscheiden deelgebieden adaptatiestrategieën uit te werken en te komen tot nieuwe combinaties van ruimtegebruik. Dit zou moeten gebeuren door brede allianties van regionale grondgebruikers, overheden, onderzoeksinstituten en andere stakeholders. Op 6 maart 2019 heeft staatssecretaris Knops een bezoek aan Flevoland gebracht. Het onderzoeksrapport is hierbij formeel overhandigd en openbaar gemaakt. De

staatssecretaris heeft daarbij aangegeven dat hij het dossier dermate van belang acht dat hij graag samen met de regio de aanbevelingen uit het rapport verder wil uitwerken. Flevoland zal worden aangemerkt als experimenteergebied waar het RVB een vernieuwend instrumentarium wil inzetten.

De provincie Flevoland en het RVB hebben opdracht gegeven aan de BNSP (Bond van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen) en de NVTL (Nederlandse Vereniging van Tuin- en Landschaps-architecten) om een verkennend ontwerpend onderzoek over het grondgebied van Flevoland te organiseren in het kader van het programma Regio van de Toekomst en daarmee ook één van de vier regionale verkenningen te zijn in het kader van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Op 1 november 2018 vond een eerste ateliersessie plaats in Nagele. De eindpresentatie van de opgave "Waardevolle leefomgeving: Flevoland" vond plaats op 22 maart 2019. Het filmpje waarin de samenvatting is opgenomen, is te zien via bijgaande link: https://www.youtube.com/watch?v=_wR98ArrNmQ.

Doel van het programma is om op basis van de te verwachten ontwikkelingen te komen tot nieuwe combinaties van grondgebruik, waarbij aangepaste vormen van landbouw (bijvoorbeeld in bodemdalingsgebieden) samengaan met grondgebruik in het verlengde van de grote opgaven uit het regeerakkoord (energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame voedselvoorziening, woningbouw), de Metropoolregio Amsterdam en de Omgevingsvisie Flevoland (Landbouw Meerdere Smaken). De ontwerpacties dienen ook inzicht te geven in het gewenste beleid en het inzetten van nationale beleidsinstrumenten. Het kabinet heeft de ontwerp-NOVI in juni 2019 maar de kamer gestuurd. Naar verwachting verschijnt de definitieve NOVI in het voorjaar van 2020.

Meervoudig Ruimte gebruik

Achtergrond

Uit het bovengenoemde rapport van de WUR met daarin een brede analyse van de trends en ontwikkelingen is duidelijk dat er onvoldoende oppervlakte beschikbaar is om alle gewenste ruimtevrage ontwikkelingen een plaats te kunnen geven. Meervoudig ruimtegebruik zou daarvoor een oplossing kunnen zijn. Dit is ook als één van de pilots benoemd door de stuurgroep Grondgebruik.

Resultaat

Het RVB is een pilot aan het opzetten waarbij gekeken wordt in hoeverre landbouwproductie en andere doelen op hetzelfde perceel kunnen worden gecombineerd. De pilot werd in 2019 verder uitgewerkt en voorbereid. De verwachting is dat de uitvoering van de pilot op eigen percelen van het RVB in 2020 kan starten.

Actie

Het RVB werkt deze pilot verder uit. Specifiek voor de pilot Verbetering Bodemkwaliteit is het nodig dat het RVB vrijkomende pachtgrond in de Noordoostpolder ter beschikking stelt en dus niet verpacht via het reguliere pachtstelsel. Dat is binnen de reguliere spelregels van het RVB niet eenvoudig, maar voor het uitvoeren van een gezamenlijk experiment wel noodzakelijk.

De havens

Achtergrond

Flevokust Haven

Flevokust Haven is een nieuwe multimodale containerterminal en overslaghaven met een bedrijventerrein voor de zwaardere milieucategorieën (3 t/m 5). Deze haven is gebouwd aan de noordkant van Lelystad. Flevokust is een schakel in de ruimtelijke-economische structuur van de Noordvleugel van Nederland.

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

Binnen de gemeenten Urk en Noordoostpolder bestaat al meerdere jaren de wens om bij Urk een nieuwe buitendijkse haven te realiseren. De vraag naar het (ver)bouwen van steeds grotere jachten en werkschepen wordt belemmerd door de beperkte bestaande kade- en milieuruimte en de ligging van de bestaande (oude) haven van Urk.

Resultaat

Flevokust Haven

De overslaghaven Flevokust Haven is medio 2018 in gebruik genomen. Qua grondtransactie zijn er twee erfpachtovereenkomsten met het RVB opgesteld: een erfpachtovereenkomst voor het gebied waar de terminal is gerealiseerd en een erfpachtovereenkomst voor het gebied waar de golfbreker is gerealiseerd. Beide aktes zijn bij de notaris gepasseerd. Qua Rijksvastgoed zijn er geen lopende zaken.

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

In 2019 zijn hernieuwde gesprekken gevoerd met RVB en RWS over de grondtransacties die nodig zijn voor de realisatie van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. In juli 2019 is bestuurlijk een oplossingsrichting gedefinieerd die nu verder uitgewerkt wordt tot juridisch bindende overeenkomsten.

Actie

Flevokust Haven

Geen.

Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland

Opstellen en tekenen van juridisch bindende overeenkomsten.

Kruising Ganzenweg/Knardijk

Achtergrond

De turborotonde op de kruising Ganzenweg/Knardijk heeft onvoldoende afwikkelingscapaciteit. Als gevolg hiervan ontstaan dagelijks files en de verwachting is dat dit de komende jaren alleen maar zal toenemen. Daarom zal de turborotonde worden omgebouwd tot een ongelijkvloerse kruising. Een deel van de huidige provinciale weg (incl. de brug) ligt op grond van RVB. De huidige kruising met een turborotonde wordt aangepast naar een ongelijkvloerse kruising, waardoor sprake is van een ander ruimtegebruik. Naast de aanpassingen aan de weg, de brug en de kruising zal ook de huidige dijk worden verlegd. De grond die nodig is om de dijk te kunnen verleggen, is momenteel nog van het RVB.

Resultaat

In 2019 zijn er veelvuldige afstemmomenten geweest met onder andere het RVB. Ook RWS is hierbij aangehaakt gezien zij als buitendijks beheerder direct betrokken zijn bij de gronden, omdat er voor het project de huidige primaire waterkering wordt verlegd richting het buitendijkse gebied.

Op 21 december 2019 heeft RWS dit gebied als overtollig verklaard. Het RVB is nu aan de slag om de akte op te stellen om deze grond te verkopen aan de provincie, zodat het gebied overgedragen kan worden aan het waterschap. Voor het overige buitendijkse gebied, waar nu de weg en de brug over het Veluwemeer liggen, wordt een opstalovereenkomst gesloten om de huidige ongeregistreerde ligging te formaliseren.

Lelystad airport

Achtergrond

Om de economische functie van Schiphol te behouden en versterken, is het nodig om de huidige luchthaven van Lelystad uit te breiden en te ontwikkelen. Vanaf 2020 zullen de eerste vakantievluchten vertrekken vanaf Lelystad Airport.

Resultaat

Er wordt een nieuwe aansluiting aangelegd om de verkeersdruk bij aansluiting 10 Lelystad Centrum te ontlasten en de bereikbaarheid van de bedrijfsterreinen en Lelystad Airport te verbeteren. Om deze te kunnen realiseren door de provincie is met het Rijk in 2016 een realisatieovereenkomst gesloten om het eerste deel van de Anthony Fokkerweg door te trekken naar de A6 met een (halve) aansluiting op de A6.

Het inpassingsplan is inmiddels onherroepelijk, er is een Koninklijk Besluit voor de onteigening en de aanbestedingsprocedure is afgerond. In 2019 is gestart met de voorbereidingen voor de realisatie in 2020.

Met het RVB is overeenstemming bereikt over de aankoop van de benodigde gronden; er was sprake van rijksbelang, wat ook eerder via een brief door het RVB is bevestigd. De gronden zijn op 31 oktober 2018 door het RVB geleverd aan de provincie. Daarmee is een belangrijke stap gezet in het verkrijgen van alle benodigde gronden. Resteert nog de gronden van met name de (erf-) pachters. De eigendomsverkrijging heeft plaatsgevonden op basis van voorlopige begrenzingen. Op termijn zullen de definitieve grenzen worden vastgesteld. Hiermee is de rol van het RVB afgerond voor het betreffende project. Wel wordt verwacht dat voor eventuele toekomstige ontwikkelingen richting de Lelystadse Poort van het Nationaal Park Nieuw Land mogelijk weer opnieuw relaties met het RVB zullen ontstaan, omdat ook daarbij rijksgronden betrokken zullen zijn.

MIRT-onderzoek kantoren Lelystad

Achtergrond

In het eindrapport MIRT-onderzoek (Rijks)vastgoedstrategie Lelystad zijn de voorkeursscenario's beschreven voor 3 gebieden in Lelystad voor de lange termijn:

- Kustgebied Batavia: invulling tijdelijke functies van het gebouw van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;
- Het Hanzepark: kantoorgebied eventueel aangevuld met tijdelijke functies en zorg/onderwijs;
- Lelycentre en omgeving: slopen of herbestemmen in combinatie met wonen en zorg. Verbeteren van het groen en de openbare ruimte.

Resultaat

Kustgebied Batavia

Het gebouw van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is verkocht aan BSOS, eigenaar van BataviaStad Outlet Shoppingcenter. De verkoop heeft medio 2016 plaats gevonden. Er zijn geen actiepunten meer voor dit gebied.

Hanzepark

Van de drie (Rijks) panden in het Hanzepark, de kantoren locatie naast het centraal station Lelystad, is alleen het gerechtsgebouw nog als rijksgebouw in gebruik. Schepenen 7 (voormalige pand Openbaar Ministerie) en Schepenen 9 (gebouwd voor Raad voor de Kinderbescherming) staan leeg. Het RVB heeft een vastgoedbeschermer ingehuurd zodat de panden via leegstandsbeheer toch in gebruik blijven.

De gemeente werkt samen met stakeholders in het gebied aan een visie voor de ontwikkeling van het stationsgebied. De panden aan de Schepenen alsmede de overige gronden van het ooit beoogde rijkscluster maken hier onderdeel van uit. Het RVB stelt een verkoopstrategie op voor de panden.

Lelycenter

Voor het Smedinghuis is een studie naar de eventuele transformatiemogelijkheden van het Smedinghuis gedaan. De Rijksbouwmeester was hierbij betrokken. Het Smedinghuis is een ensemble van verschillende bouwdelen, verbonden door een verhoogd maaiveld, waarvan ook het voormalige pand van de Nationale Politie onderdeel is. Dit pand is daarom ook opgenomen in de studie tot herontwikkeling. Het gebiedsplan zoals door de gemeenteraad is vastgesteld, wordt nu verder uitgewerkt. Inmiddels zien we dat een tweetal panden daadwerkelijk getransformeerd wordt naar woningen. Oplevering wordt in het voorjaar van 2020 verwacht. De overige ontwikkellocaties bevinden zich nog in de planvoorbereiding.

Het Smedinghuis wordt nog steeds gebruikt door Rijkswaterstaat, maar er is wel sprake van overmaat. Daarom wordt gekeken naar transformatie mogelijkheden van het Smedinghuis in samenhang met ontwikkelingen in de omgeving. Door het RVB worden hiervoor scenario's uitgewerkt.

Actie

Nu de voorkeursscenario's voor de drie deelgebieden zijn vastgesteld, dient de vraag zich aan wat de rol van de provincie nog is bij de realisatie daarvan. Voor de deelgebieden zijn gezamenlijke voorkeursscenario's vastgesteld, maar dat heeft in Hanzepark nog niet geleid tot het vullen van de rijks panden. Het Smedinghuis is verhuurd, maar er is wel sprake van overmaat. Over de invulling van het pand en de rol die het pand in het gebied kan hebben, wordt nagedacht. De vraag is welke inspanningen het RVB en de gemeente gaan plegen om de voorkeursscenario's gerealiseerd te krijgen.

MITC

Achtergrond

In de Regio Deal Noordelijk Flevoland hebben rijk en regio afspraken gemaakt om via een gerichte, integrale en regionale aanpak Noordelijk Flevoland toekomstbestendig en minder kwetsbaar te maken voor economische schommelingen. Eén van de drie meervoudige ontwikkelopgaven betreft het verzilveren van het groeipotentieel van Noordelijk Flevoland verbonden aan smart mobility.

De verplaatsing van het testcentrum van RDW van Lelystad naar Marknesse, als gevolg van de uitbreiding van Lelystad Airport, biedt kansen om in Noordelijk Flevoland rondom de snelle ontwikkeling van "steeds slimmer wordende" mobiliteit de functionaliteit van het testcentrum te vergroten en uit te bouwen tot het (Smart) Mobiliteit en Infrastructuur Test Centrum (MITC).

In dit perspectief is sprake van:

- De verplaatsing van de huidige testfaciliteiten van RDW in Lelystad naar Marknesse met mogelijk een verlenging van de kombaantien opzichte van de huidige lengte;
- De realisatie van een Dignity, waarmee in de bebouwde omgeving kan worden getest met autonoom transport. De aanwezigheid van een gesloten luchtruim maakt het mogelijk om toekomstige vervoersconcepten, zoals auto's die zowel kunnen rijden als vliegen, te testen;
- De combinatie van MITC, RDW, DNW en NLR op één locatie levert een concentratie van hoogwaardige kennis en ervaring op in een breed perspectief omtrent mobiliteit;
- Clustervorming met grote economische impact: samenwerking met en tussen kennisinstellingen, onderwijs en bedrijfsleven, het entameren van nieuw onderzoek, het valoriseren van kennis en het faciliteren van scale-ups.

Resultaat

In de Regio Deal Noordelijk Flevoland staan de gezamenlijke ambities om MITC in Marknesse te realiseren. Onder regie van het ministerie van I&M heeft eerder een onderzoek plaatsgevonden naar de beste locatie voor het MITC. Dit onderzoek is uitgevoerd door het RVB. Directie RDW, Directeur-Generaal van het RVB en de Secretaris-Generaal van het ministerie van I&M hebben gezamenlijk geconcludeerd dat de voorkeur uitgaat naar de locatie Marknesse. Dit is per brief van 18 juli 2016 bevestigd aan het college van de provincie Flevoland.

Actie

De acties maken onderdeel uit van het geheel van het proces van de gebiedsontwikkeling. RVB werkt mee aan het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden, maar heeft vanuit een uit de jaren '50 stammende koopovereenkomst een bijzondere positie. In gezamenlijk overleg wordt verkend hoe hiermee moet worden omgegaan. De provincie heeft een faciliterende rol uit het oogpunt van de gebiedsontwikkeling als geheel en een spoedige verhuizing van het RDW naar de locatie.

Nieuwe Natuur

Achtergrond

Als belangrijke grondeigenaar in Flevoland wordt met het RVB gewerkt aan afspraken over de inzet van RVB-gronden ten behoeve van het Programma Nieuwe Natuur.

Het Rijk heeft aangegeven het Programma Nieuwe Natuur als belangrijke opgave te zien waardoor het mogelijk wordt om ook RVB-gronden aan de provincie te verkopen mits ze aantoonbaar benodigd zijn voor de opgave. De provincie speelt een actieve rol bij de grondverwerving omdat initiatiefnemers de grond niet rechtstreeks van het RVB kunnen kopen.

Resultaat

In het verlengde van de grote stap in 2017 wordt momenteel gewerkt aan de afronding van de volgende stap om RVB-gronden voor het programma beschikbaar te krijgen, waaronder Oostkant Dronten en Schokland.

Dit is een complexe opgave gelet op de pacht- en eigendomssituaties, de beperkte grondmobiliteit om ruilgronden beschikbaar te krijgen en het grote aantal betrokken partijen.

De provincie hoopt dat in het eerste kwartaal van 2020 overeenstemming kan worden bereikt met het RVB en de andere betrokken partijen over de transactie van de gronden voor het programma Nieuwe Natuur.

Actie

Vorbereiding transacties gronden voor Nieuwe Natuur. Bij het RVB bestaat de behoefte aan een op dit programma toegesneden kader om mee te werken.

Oosterwold

Achtergrond

Het RVB, de gemeente Almere en de gemeente Zeewolde werken gezamenlijk aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold, één van de meest bijzondere gebiedsontwikkelingen in Nederland. Ook het waterschap en de provincie nemen deel in de bestuurlijke begeleidingsgroep. Het gaat om een gebied van 4.300 hectare waar ruimte is voor 15.000 woningen in een groene woonomgeving. Oosterwold wordt organisch ontwikkeld: er is geen gedetailleerd plan vastgesteld, maar een eenvoudige set van spelregels die een veelheid van particuliere initiatieven mogelijk maakt. Binnen de spelregels worden initiatiefnemers uitgenodigd om het gebied zelf in te richten en ook groen, (stad-)landbouw en wegen te realiseren. De rol van de gemeente is zeer beperkt, ook op het gebied

van traditionele gemeentelijke voorbereidingen als bouw- en woonrijp maken; de aanleg en het beheer van de wegen en riolering ligt bijvoorbeeld bij de initiatiefnemers.

Oosterwold valt onder het programma Almere 2.0 en maakt daarmee onderdeel uit van het Regionaal Ontwikkelprogramma (ROP) van het RVB.

Resultaat

De belangstelling voor bouwen in Oosterwold blijkt groot. Met de sterke toename van het aantal grondtransacties, heeft ook de bijdrage van het Rijk in het Fonds Verstedelijking Almere in 2018 een forse sprong gemaakt, groter dan geprognosticeerd. Op het gebied van nieuwe natuur en windenergie zijn belangrijke mijlpalen bereikt (zie aldaar). Ook is een samenwerkingsovereenkomst water afgesloten, waarin negen thema's zijn benoemd waarop actie noodzakelijk is.

Oosterwold bevindt zich op dit moment in de overgang van de pioniersfase naar ook een beheerfase. Begin 2020 wordt de tussenevaluatie afgerond en moet een besluit worden genomen over het al dan niet open stellen van de tweede fase (grondgebied Zeewolde). Daarbij is ook de vraag aan de orde of in de tweede fase op dezelfde wijze zal worden gewerkt of dat bv. meer clustering van woningbouw zal plaatsvinden. Ook de inpassing van nieuwe natuur in de Eemvallei vraagt aandacht. Op één thema is eind 2018 besloten dat de evaluatie in 2019 niet kan worden afgewacht en een koerswijziging noodzakelijk is: de wijze van inzameling en behandeling van afvalwater. In december 2019 heeft het Bestuurlijk Oosterwold een voorkeur uitgesproken van de aanleg van een rioolstelsel, gekoppeld aan decentrale waterzuivering in het gebied. De eerste fase van WaterLab Flevoland is gestart. Hierin worden innovatieve systemen van waterzuivering in de praktijk uitgetest. Doel is aan te tonen dat een kwaliteitssprong mogelijk is. Een tweede fase van het WaterLab wordt voorbereid, gecombineerd met diverse Interreg partners.

Actie

Tweede tussenevaluatie in 2020, uitwerking voorkeursscenario riolering plus decentrale waterzuivering. Voortzetten WaterLab Flevoland.

Pampus

Achtergrond

Op 6 maart 2019 bracht Staatssecretaris Knops een werkbezoek aan Flevoland en Almere. Tijdens dit bezoek memoreerde hij dat het toekomstig stadsdeel Almere Pampus in die zin uniek is, dat dit de enige grote bouwlocatie is waarbij het RVB voor 100% grondeigenaar is. Het is dan ook niet toevallig dat Almere Pampus in de kamerbrief over het Regionaal Ontwikkelprogramma van het Rijksvastgoedbedrijf als mogelijk project wordt genoemd. De Flevolandse overheden hebben altijd regionale bereikbaarheid (de realisatie van een IJmeer verbinding) als voorwaarde benoemd voor woningbouw in Almere Pampus.

Resultaat

In het kader van Almere 2.0 wordt gewerkt aan een Handelingsperspectief Oostflank MRA. Dit Handelingsperspectief kan worden gezien als een actualisatie van de uitvoerings-agenda binnen de eerdere RRAAM afspraken, samen met regionale partners. Daarbij wordt onder meer ook Lelystad betrokken. Het Handelingsperspectief wordt verder uitgewerkt aan de hand van twee ateliers: verdichting van "Almere Centrum" en ontwikkeling van "Rond de Baai van de MRA". Voor de 'Bay Area' is in het BO MIRT in november 2019 besloten dat een MIRT onderzoek wordt gestart.

Actie

MIRT-onderzoek Bay Area. Handelingsperspectief Oostflank MRA. Regionaal Ontwikkelprogramma van het RVB.

Penitentiaire instellingen

Penitentiaire Inrichting Almere

Achtergrond

Het kabinet heeft in juni 2018 besloten de P.I. Almere te sluiten en per 31 december 2018 is deze P.I. ook daadwerkelijk gesloten. Hierdoor zijn 250 directe arbeidsplaatsen in Almere ontvallen, en in het kielzog indirect nog talloze andere arbeidsplaatsen bij derde partijen. Om het effect van deze kabinetsbeslissing te wegen, is het ook zeer belangrijk om te beseffen dat hierdoor een zeer belangrijke schakel weggevallen is in de justitiële keten, strafrechtketen en het reclassering systeem in Almere en Flevoland. De positie van andere partners in deze essentiële keten is hiermee ook verzwakt, en de effectiviteit van de keten in gevaar gebracht.

Resultaat

Van de zijde van de gemeente Almere en de provincie Flevoland is het kabinet destijds voorgehouden, in de aanloop van de betreffende kabinetsbeslissing, dat bedoelde beslissing zo niet naar de letter dan toch in ieder geval sterk naar de geest en de intentie tegen de afspraken is die Rijk, gemeente en provincie destijds gemaakt hebben over de groei van Almere, het voorzieningen-niveau in Almere en de woon-werk balans in Almere. Deze afspraken legden juist vast dat het Rijk nieuwe rijkswerkgelegenheid bij voorrang in Almere zou doen vestigen.

Bij zijn beslissing over sluiting van de P.I. heeft het kabinet dit ook erkend en toegezegd met de gemeente Almere in gesprek te gaan over vormen van compensatie. Staatssecretaris Knops is daartoe binnen het kabinet aangewezen als coördinator.

Sinds de sluiting van de P.I. wordt nagedacht over optionele alternatieve bestemmingen van het P.I. complex. Daarbij is vanzelfsprekend primair het Rijk zelf aan zet. V&J was huurder, het RVB is eigenaar.

Justitiële Jeugd Inrichting Intermetzo in Lelystad

Achtergrond

In de afgelopen jaren is er, nadrukkelijk ook in het licht van de bezuinigingstaakstelling die het kabinet zichzelf eerder had opgelegd, aan de zijde van het kabinet nagedacht over de totale capaciteitsomvang van de in Nederland gevestigde justitiële jeugdinstellingen waarbij ook de uiteenlopende specialisaties en kwaliteiten van deze JJI's zijn gewogen.

Resultaat

In de loop van 2019 heeft het kabinet een definitieve knoop doorgehakt waarbij besloten is om een aantal JJI's te sluiten maar de JJI Intermetzo in Lelystad open te houden. De gemeente Lelystad en de provincie Flevoland hadden zich hier zeer sterk voor gemaakt. Dankzij deze beslissing zijn ca. 200 directe arbeidsplaatsen voor Lelystad en Flevoland behouden, evenals een fors aantal indirecte arbeidsplaatsen. Het behoud van deze JJI in Lelystad en Flevoland is bovendien van grote betekenis voor effectieve en succesvolle re-integratie van Flevolandse jongeren en voor het overeind blijven van de daarop gerichte keten van institutionele stakeholders, van de rechtbank en de politie tot aan de reclassering en gespecialiseerde zorgverleners.

Intermetzo was onderdeel van de Pluryn groep die in heel Nederland actief is. Per 1 december 2019 is de zelfstandige naam van Intermetzo binnen de Pluryn groep komen te vervallen en heet Intermetzo Pluryn.

Nationale Omgevingsvisie

De provincie Flevoland en het RVB hebben opdracht gegeven aan de BNSP (Bond van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen) en de NVTL (Nederlandse Vereniging van Tuin- en Landschapsarchitecten) om een verkennend ontwerpend onderzoek over het grondgebied van Flevoland te organiseren. Dit past in het programma Regio van de Toekomst en is daarmee één van de vier regionale verkenningen voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Op 1 november 2018 vond een eerste ateliersessie plaats in Nagele. De eindpresentatie van de opgave “Waardevolle leefomgeving: Flevoland” vond plaats op 22 maart 2019.

De samenvatting is beschikbaar in een filmpje via de volgende link:
https://www.youtube.com/watch?v=_wR98ArrNmQ

Op basis van ontwikkelingen willen we nieuwe combinaties van grondgebruik testen waarbij aangepaste vormen van landbouw (bijvoorbeeld in bodemdalingsgebieden) samengaan met grondgebruik in het verlengde van de grote opgaven uit het regeerakkoord (energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame voedselvoorziening, de woningbouw), de Metropoolregio Amsterdam en de Omgevingsvisie Flevoland (Landbouw Meerdere Smaken). De ontwerppacties dienen ook inzicht te geven in het gewenste beleid en het inzetten van nationale beleidsinstrumenten. Het kabinet heeft de ontwerp-NOVI in juni 2019 naar de kamer gestuurd. Naar verwachting verschijnt de definitieve NOVI in het voorjaar van 2020.

Watersportstrand Houtribdijk

Achtergrond

In 2014 heeft de provincie de prijsvraag *Dijk van een idee* uitgeschreven met de bedoeling vernieuwende ruimtelijke ontwikkelingskansen te koppelen aan het toekomstbestendig maken van de Flevolandse dijken. De provincie heeft het idee van een groep kitesurfers gehonoreerd om tegelijk met het Rijkswaterstaat project *Versterking Houtribdijk* een strand aan te leggen, door ruim vier miljoen euro te investeren.

In de bestuursovereenkomst van februari 2016 met Rijkswaterstaat is vastgelegd dat de provincie na aanleg van het strand verantwoordelijk is voor het beheer, onderhoud en instandhouding. De provincie treft voorbereidingen voor het in gebruik kunnen nemen van dit openbaar toegankelijk strand.

Resultaat

In mei 2019 heeft Rijkswaterstaat de provincie bericht toestemming te verlenen voor gebruik van de gronden als watersportstrand. Begin december 2019 is Rijkswaterstaat als opdrachtgever gestart met de aanleg. Aangezien het strand in eigendom blijft van de Staat is het Rijksvastgoedbedrijf gevraagd voor de duur van dertig jaar privaatrechtelijke afspraken te maken met de provincie. Over de invulling van deze afspraken is de provincie momenteel met de RVB in gesprek. Begin juni 2020 staat de oplevering van het strand gepland.

Windenergie

Achtergrond

Provincie Flevoland en de gemeenten Zeewolde, Dronten en Lelystad bieden initiatiefnemers de ruimte om zelf de tweede generatie windparken te ontwikkelen. Molenaars, grondeigenaren en bewoners in het landelijk gebied van Zuidelijk en Oostelijk Flevoland maken de plannen voor deze nieuwe generatie windparken. In de structuurvisie “Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland” is als doelstelling gesteld met minder windmolens meer windenergie op te wekken. In de structuurvisie zijn 4 projectgebieden aangewezen waar het mogelijk is nieuwe projecten te realiseren volgens het principe van “opschalen en saneren” (oude windmolens vervangen voor minder maar grotere windmolens).

Resultaat

Het nieuwe windpark Zeewolde (één van de 4 projectgebieden uit het regioplan) en de woningbouwlocatie Almere Oosterwold zijn twee grote ruimtelijke ontwikkelingen in Zuidelijk Flevoland. In het gebied rond de A27 overlappen beide ontwikkelingen elkaar. Naar aanleiding van de overlap is een bestuurlijke overeenkomst opgesteld tussen Rijk, provincie Flevoland, gemeente Almere en gemeente Zeewolde waarin afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop beide ontwikkelingen zich zo goed mogelijk tot elkaar verhouden. Deze afspraak is op 27 juni 2017 ondertekend door betrokken regionale bestuurders en heeft de instemming van de betrokken bewindslieden. In 2018 heeft het overleg met name plaatsgevonden over de timing en nadere vormgeving van de bestuurlijk overeen gekomen afspraken. In 2019 is dit overleg voortgezet.

Een ander aspect in het projectgebied Zeewolde betrof het instellen van een saneringsfonds. Uit het fonds (dat gevoed wordt met de meeropbrengsten van het RVB) kunnen de kosten voor de te saneren molens uit het projectgebied worden vergoed. De provincie heeft in juli 2017 met een bestuurlijke overeenkomst ingestemd met het beheer van dit fonds en in 2019 is het fonds in werking getreden.

In de projectgebieden Blauw en Groen (twee andere projectgebieden uit het regioplan) zijn afspraken gemaakt met het RVB over de realisatie van nieuwe windmolens op hun gronden. Dit overleg heeft geen bijzonderheden opgeleverd.

Zeeasterweg

Achtergrond

Na sluiting van stortplaats Nauerna (NH) krijgt de Zeeasterweg in Lelystad een belangrijker functie in de afvalverwijdering voor een groot deel van het land. Om die reden ontwikkelt stortbedrijf NV Afvalzorg nu uitbreidingsplannen. Naast storten vinden op de Zeeasterweg ook composteer activiteiten plaats door Orgaworld. Van deze twee afvalbedrijven ondervinden de directe burens, twee agrariërs met hun gezinnen aan de Zeeasterweg, hinder in hun bedrijfsvoering en woongenot. Al enige tijd worden onder begeleiding van de provincie gesprekken gevoerd tussen het stortbedrijf NV Afvalzorg en de agrariërs die hun bedrijf het dichtst bij de stortplaats hebben. De agrariërs beseffen dat 'stortplaats weg' geen reële optie is en zijn bereid ruimer naar oplossingen te kijken, waaronder bedrijfsverplaatsing. Gesprekken hebben als uitgangspunt dat alle ondernemers voort kunnen op de plaats waar ze nu zitten, of indien nodig ergens anders. Om tot een doorbraak te komen, zijn meer spelers dan alleen agrariërs en Afvalzorg nodig. Bedrijfsverplaatsing als deel van de oplossing kan alleen met medewerking van het RVB (44 ha wordt gepacht van het RVB en ca 70 ha is in eigendom van de agrariërs).

Resultaat

De provincie is eigenlijk geen partij, maar speelt de rol van mediator. Om tot een oplossing voor alle partijen te komen, lijkt het verplaatsen van de agrariërs de beste oplossing. Dan zitten zij en Afvalzorg en Orgaworld elkaar niet meer in de weg en kan elk bedrijf verder ontwikkelen. Hiervoor is een ruiling voorbereid. De vraag aan RVB is of meegewerkt kan worden aan verplaatsing van deze twee agrarische bedrijven. Er is een nationaal belang mee gediend, vanwege de continuïteit in de afvalverwerking die in het Landelijk Afvalbeheersplan is vastgelegd. Voor het pachtdeel van Bierma/Nijhof wordt gekeken naar verhuizen van pacht naar pacht. Voor de eigendomsdelen gaat het ook om 'ruilen', waarbij de pachtkavels van RVB in eigendom komen van de agrariërs en dat hun eigendom overgaat in pachtkavels, in eigendom van RVB. Voor zover hiermee kosten gemoeid zijn, is Afvalzorg bereid hierin bij te dragen.

Actie

Momenteel wordt verkend of een bedrijfsruil mogelijk is. Het RVB heeft in eerste instantie aangegeven het vanuit de rijksoverheid geen opdracht heeft gekregen om mee te werken aan vuilverwerking als rijkstaak en dat daarom geen medewerking kan worden verleend aan de bedrijfsruil. Momenteel zoekt de provincie naar een oplossing hiervoor, waarbij denkbaar is dat aan het ministerie van I&W wordt verzocht kenbaar te maken dat wél sprake is van een rijksdoel.

Zonneparken

Achtergrond

Het RVB heeft veel grondbezit in Flevoland. Het Rijk heeft in de loop van 2018 aangegeven rijksgronden te willen inzetten voor duurzame energieopwekking. Aanvullend op haar ambities in de stedelijke zones hebben PS op 18 juli 2018 de Structuurvisie Zon vastgesteld. Deze biedt ontwikkelingsruimte voor 1.000 hectare zonneparken in het landelijk gebied van Flevoland, waarvan de eerste 500 hectare is opengesteld. Hierover is een aantal gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers vanuit het RVB om te bezien in hoeverre rijksgronden ingezet kunnen worden voor de Duurzame Energieopgave van Flevoland.

Resultaat

Op 12 oktober 2018 heeft staatssecretaris Knops bij Kamerbrief laten weten dat het Rijk het beleid ten aanzien van (agrarische) Rijksgronden actualiseert (i.e. gronden ook inzetten voor duurzame energieopwekking). In dat kader wordt ook specifiek Flevoland genoemd als voorbeeld. Dit beeld is bevestigd in het Klimaatakkoord. Het RVB legt nadrukkelijk ook de koppeling met andere opgaven zoals bodemvitaliteit en bodemdaling. En let op de principes van openbaar, marktconform en transparant.

In december 2018 heeft het RVB de ambtelijke werkgroep Zon (gemeenten, provincie en netbeheerder) deelgenoot gemaakt van het programma dat het RVB voor de inzet van haar gronden wil uitwerken. Vanuit het RVB is hiervoor een accounthouder voor Flevoland benoemd.

Momenteel lopen twee zonne-energiepilotprojecten in Flevoland.

- Het eerste is een gezamenlijk ontwikkelproject van RVB (trekker) met Almere en RWS dat de mogelijkheden van een zonnepark tussen Almere Buiten en de A6 (stedelijke zone) inzichtelijk maakt. Uit geluidsonderzoek is in 2019 gebleken dat het zonneveld zorgt voor een kleine, niet waarneembare, geluidstoename op de aanliggende bebouwing. In september 2019 zijn gemeente en Rijksvastgoedbedrijf in gesprek gegaan met omwonenden over het plan waarbij vier verschillende varianten zijn besproken. Het college van B&W van Almere heeft in december 2019 besloten om een voorkeursvariant (40 hectare) voor te leggen aan de gemeenteraad, die hierover in 2020 een principebesluit zal nemen.
- Het tweede is een pilotproject van Rijkswaterstaat (trekker), het Rijksvastgoedbedrijf en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, namelijk het pilotprogramma 'Hernieuwbare energie op rijksgrond'. In het pilotprogramma zijn locaties opgenomen waar overheden grootschalige energieopwekking door marktpartijen mogelijk willen maken. De locatie A6 Almere - Ketelbrug is mede naar aanleiding van het verzoek van de provincie Flevoland opgenomen in het pilotprogramma. Het hieruit voortvloeiende project A6-zon is in 2019 gestart met een verkenningsfase.